

OBSAH

Predslov.....	9
Skratky lexikografických príručiek používaných v texte.....	10
Bibliografické údaje jednotlivých vydání príručiek.....	11
Ako je to správne?	
Nie vid', ale pozri.....	15
Tryskanie – abrazívne čistenie.....	15
O spojení ako by a spojke akoby.....	16
O pôvode, výslovnosti a pravopise prídavného mena <i>fiškálny</i>	17
Chybné používanie príslovky <i>stále</i>	18
<i>Papilomavírus</i> či <i>papilómavírus</i>	20
<i>Predĺžené dedičstvo?</i>	21
<i>Kompaktný a kompatibilný, nie „kompaktibilný“</i>	22
<i>Zdieľaná ekonomika</i> či <i>kolaboratívna ekonomika?</i>	25
<i>Michelinská hviezdička, Michelin, michelinový kuchár</i>	28
<i>Krnačky</i> alebo <i>krňačky</i>	32
Zaujímajú nás významy slov a slovných spojení	
<i>Pohrebný ústav – pohrebná služba – pohrebníctvo</i>	36
<i>Pravnuk, pravnučka, právnička</i>	37
<i>Vinohradníctvo a vinárstvo</i>	38
<i>Montovať sa (do niečoho), nanominovať sa (niekam)</i>	39
O nových slovách s časťou <i>narko-</i>	41
O prídavnom mene <i>sakramentský</i> a príslovke <i>sakramentsky</i>	43
Nová spätateľnosť slova <i>zahraničie</i>	44
Významové zafarbenie prídavného mena <i>cieľový</i> v slovnom spojení <i>cieľová skupina</i>	46
Čo možno kúpiť v <i>supermarkete</i> a čo v <i>hypermarkete</i>	48
O výraze <i>sofistikovaný</i>	49
<i>Akcia, byť v akcii, mať akciu, akciová cena, akciový tovar</i>	52
<i>Farma</i> či <i>gazdovstvo</i>	54
<i>Multikino</i> a <i>multiplex</i>	55
Nové slovo <i>kalamitisko</i>	56
<i>Zvolebníť sa</i>	57
<i>Vychytať – vychytaný – vychytávka</i>	59
Používanie slovesa <i>spojazdniť</i>	61
Nový význam slovesa <i>zaslepiť</i>	63
Používanie príslovky <i>profesorsky</i>	65
Nové prídavné meno <i>prorodinný</i>	66
Nové slovo <i>konzervant</i>	67
<i>Prémiové sporenie</i> a <i>prémiová čokoláda</i> alebo o nových významoch slova <i>prémiový</i>	68
Premena a rozšírenie významového obrazu podstatného mena <i>domestik</i>	70
Slovo <i>youtuber</i> v slovnej zásobe slovenčiny.....	73

Podobné slová nemusia mať rovnaký význam

<i>Sám – samý</i>	75
<i>Vysoká zver – vysoký zver</i>	75
Podstatné mená <i>potivosť</i> a <i>potenie</i>	76
Prídavné mená <i>trhový</i> a <i>tržný</i>	79
Vzťahové prídavné meno <i>výživový</i>	79
<i>Národnostná menšina</i>	81
<i>Sanitárny</i> či <i>sanitačný deň?</i>	82
<i>Doplňujúci – doplňovací</i>	83
Aktuálne o slovesách <i>aktivovať</i> a <i>aktivizovať</i>	85
<i>Tlačené médiá</i> či <i>tlačové médiá?</i>	88
<i>Swarovského krištále</i>	90
Prídavné mená utvorené od podstatného mena <i>energia</i>	91
O podstatnom mene <i>tanečníčka</i>	92
<i>Kalamár</i> a <i>kalmár</i>	94
<i>Dcérska spoločnosť</i> a <i>dcérina spoločnosť</i>	97
<i>Stylista</i> či <i>štylista</i>	99
<i>Veštebný, veštbový</i> a <i>veštecký</i>	101
<i>Atrakciový bazén, atrakčný bazén</i>	104

Tvorenie nových slov

<i>Dievča – „dievčatin“, dievčina – „dievčinin“</i>	108
<i>„Osemtorčatá“ – osmorčatá</i>	109
<i>Holandčina, nie holandština</i>	110
<i>Strážčan – Strážšťan</i>	112
<i>Nepriechodnosť návrhu</i>	112
<i>Terciálny, kvarciálny?</i>	114
O používaní pomenovaní hodností v ozbrojených zložkách	115
<i>Serverovňa</i>	116
Prídavné mená od názvu <i>únia</i> , resp. <i>Únia</i>	117
<i>Ojazdené autá</i> a <i>jazdené autá</i>	119
<i>Lužický Srb</i> a <i>Lužičan</i>	121
O názvoch dvoch nových ovocných krížencov	123
<i>Alexandrov – Alexandrovovci</i>	125

Problémy pri skloňovaní a časovaní

<i>Agneša, genitív Agneše – Agneši?</i>	128
<i>Líška – líšok, líšťa – líšťať</i>	128
<i>Princezná – dve princezné</i>	129
<i>Takýto rozhodca – takíto rozhodcovia</i>	130
<i>Tvary typu kapry a komáre</i>	131
Ako sa skloňuje názov čistiaceho prostriedku <i>Jar?</i>	133
<i>Oddiel – v oddiele („oddieli“)?</i>	133
<i>Bol by sa dožil</i>	135
Slovo <i>odpad</i> , v množnom čísle <i>odpady</i>	136
Slovesá so zakončením <i>-nať</i> a <i>-ňať</i>	137
Genitív a akuzatív zámena <i>on</i> po predložkách	138
<i>Andrea – o Andrei</i>	140
Významy a skloňovanie slova <i>manažér</i>	141

Používanie nielen cudzích mien a priezvisk a ich odvodenín	
Vlastné mená v technických termínoch	144
Skloňovanie rumunských osobných mien na <i>-u</i>	145
<i>Salón Kitty, Kittyn salón</i> či <i>Kittin salón</i> ?	146
<i>Záturecký rod</i> ?	148
<i>Andreiho</i> či <i>Andreia</i> ?	149
<i>Púchy</i> – <i>Púcha</i> , nie <i>Púchyová</i>	150
Skloňovanie anglického priezviska <i>Rayleigh</i>	150
<i>A. Bessmertnych</i> – od <i>A. Bessmertnycha</i>	152
Prídavné mená typu <i>goetheovský</i>	153
<i>Zuluovia</i> či <i>Zulovia</i> ?	155

Geografické názvy	
<i>Svinia</i> – do <i>Svinej</i> – za <i>Sviňou</i>	158
Rod pomnožných podstatných mien	158
Zemepisné názvy <i>Lednice, Sušice</i> a ich gramatické číslo	161
Pravopis spojení typu <i>horná Orava, Dolná zem</i>	162
<i>Banka</i> – <i>Baňanská ulica</i> ?	164
<i>Hortobágy</i> – <i>hortobádsky</i> či <i>hortobád'sky</i> (<i>hortobágysky</i>)?	166
<i>Velické pleso</i>	168
O dvoch názvoch jedného mesta	168
Staronové exonymá	170
Lokál miestneho mena <i>Dolný Štál</i>	171
Prídavné meno od zemepisného názvu <i>Žitný ostrov</i>	173
<i>Litomyšl</i> – z <i>Litomyšľa</i>	175
O pravopise a výslovnosti zemepisného názvu <i>Brusel</i>	176
Rod a skloňovanie geografického názvu <i>Žumeň</i>	177

Číslovky a číslovkové výrazy	
Rozvíjanie konštrukcií s výrazmi typu <i>jeden a pol</i>	180
Používanie rímskych a arabských číslíc	182
Tretie tisícročie sa začne v roku 2001	184
<i>Raz toľko</i> rovná sa <i>dva razy toľko</i>	186
<i>Polmiliarda, trištvrt hodina</i>	187

O vetných členoch a ich slovoslede	
O polohe rozvitého zhodného prívlastku vo vete	190
Tvar prísudku pri genitívnom podmete	191
Zámenný podmet	192
O slovoslede prívlastkových konštrukcií	193

Ktorú predložku použiť?	
<i>Učiť sa/vyučiť sa</i> za <i>maliara</i> , <i>byť</i> <i>promovaný</i> za <i>doktora</i>	195
Spojenie <i>mať otázku k</i> niekomu	198
Zoskupenia predložiek	199
Významový vzťah medzi predložkami <i>na</i> a <i>pre</i>	201
Nesprávny výraz <i>je k</i> <i>videniu</i>	202
<i>Obrátiť sa o</i> <i>pomoc</i> ?	203

Dbáme na pravopis

<i>First Lady</i> je <i>Prvá Dáma</i> , <i>Prvá dáma</i> či <i>prvá dáma</i> ?	206
Nová funkcia pomlčky v publicistike?	207
Diakritické znamienka v iniciálových skratkách a skratkových slovách	209
Zdvojené spoluhlásky v domácich slovách	211
Zdvojené spoluhlásky v prevzatých slovách	213
Písanie veľkých začiatkových písmen v názvoch niektorých organizačných jednotiek	216
Aj v dennej tlači je interpunkcia dôležitá	218
Oddeliť čiarkou?	219
<i>Cyrlometodský</i> (<i>cyrlometodovský</i>) či <i>cyrilo-metodský</i> (<i>cyrilo-metodovský</i>)?	220
Interpunkcia pri prechodníkových konštrukciách	222

Ani na výslovnosť netreba zabúdať...

Výslovnosť mien typu <i>Heyduk</i>	224
Výslovnosť mien typu <i>Horatius</i> , <i>Sallustius</i> a pod.	225
Výslovnosť slov <i>junior</i> , <i>jury</i> , <i>junta</i> , <i>Clavijo</i> , <i>jockey</i> a pod.	225
Výslovnosť a písanie mena <i>Sapfo</i> a zložka <i>ph</i>	227
Výslovnosť zložky <i>gn</i> v prevzatých slovách	228

Pôvod slov a slovných spojení

<i>Bude világoš</i>	230
Čo sa z kalendára nevyčíta	230
<i>Slovanský</i> – <i>sloviensky</i> – <i>slovenský</i> – <i>slovinský</i> – <i>slavónsky</i>	232
Čo je <i>vidmo</i> ?	233
Latinské frázy <i>deus ex machina</i> a <i>vis maior</i> : dve strany tej istej mince	236

Štylistika, frazeológia, preklad a iné otázky

<i>Zhorieť do tla</i> – <i>ľahnúť popolom</i>	238
Ján Novák i Novák Ján?	239
Protikladné významy spojenia <i>slabá stránka niekoho</i>	241
Zdôrazňovací variant negatívnej výpovede	243
Palindrómy v slovenčine	244
Ako preložiť do slovenčiny české slovo <i>sešlost</i> ?	246
<i>Patrí k jedným z najkrajších</i> ?	249
<i>Maradonova Sevilla</i>	250
<i>Nemat' nárok</i>	251
Vypúšťanie morfémy <i>som</i> v tvaroch minulého času	252
Sú slová <i>potlach</i> a <i>mejdan</i> v slovenčine bohemizmami?	256
<i>Najlacnejšie ceny</i> ?	258
Rodovo neutrálne meno	259
Časopis <i>Kultúra</i> slova vychádza od r. 1967	262
Zoznam autorov	264
Register výrazov	269